

Tolminski glas

Leto II. - Štev. 4

GLASILO TOLMINSKIH DOMOBRANCEV

Tolmin, 27. jan.

Zakaj je komunizem zlo?

Večkrat pride človek v družbo, kjer močno zabavljajo čez sedanje razmere pri nas in marsikatera bridka pade na račun komunistov in OF A pri vsem tem ima človek vtis, da ljudje sploh ne vedo, zakaj je komunizem tako veliko zlo. Večina ljudi sovraži komuniste zato, ker so pač tega oropali, onemu požgali domačijo, tretjega pregnali, četrtemu ubili očeta ali brata itd. Če bi komunisti vsega tega ne delali, bi se premnogi z njimi kar dobro razumeli. Topa pomeni, da smo tako zelo prepojeni z materializmom, da sploh nismo več sposobni načelno presoditi komunizem in njegovo zlo. Če bi bili tega še sposobni, koliko več ljudi bi bilo, ki bi zasovražili komunizem, ker je v nasprotju z vsemi zdravimi načeli človeške pameti in narave, ker je sistem, ki ruši vso vrsto vrednot, na katerih sloni družinski, narodni in državni red.

Prav je torej, da se vprašamo, zakaj je komunizem zlo.

Najprej je komunizem zlo, ker je čist materializem. To je osnovna in najusodnejša zmeta komunizma. Komunizem ne priznava duhovnosti, ne priznava duše, ne Boga in ne svobodne volje. Njemu je alfa in omega vsega le mrtva snov. Zato mu tudi človek ne pomeni osebnosti, ampak samo številko, mislečo delovno moč, ki velja le toliko, kolikor je uporabno kolesce v velikem stroju komunistične družbe. Iz tega materializma izvira vse polno zlih posledic. Komunizem prav zato, ker je materializem, ne priznava moralnega reda, zanj ni ne kreposti in ne greha. Osnovno načelo mu je uživanje in sprostitve nagonov in v tem misli, da je vrhunec sreče za človeka, raj na zemlji. Zato nujno ruši avtoriteto ter uničuje družino in s tem tudi zdravo narodno in državno življenje.

Drugič je komunizem zlo, ker je mednarodna, ker ni postavil za podlago svojega bodočega reda narodnosti, kar bi bilo naravno in najbolj umljivo, ampak je postavil razred. Narodnost je komunizmu samo ostanek starega kapitalističnega reda in mu ne pomeni prav nič, kajti njemu je vse samo razredna skupnost. Zato so mu bratje samo tisti, ki so z njim istega mišljenja, bratov po krvi sploh ne prizna. Kako dobro opazujemo sedaj to prav na naših tleh. Slovenski komunist se brati z našimi največjimi sovražniki in to samo zato, ker so z njim istega mišljenja, ker so tudi oni komunisti. Nasprotno pa so komunistom sovražniki vsi, ki ne mislijo po komunistično. Zato je smešno, da bi taki razredno in mednarodno čuteči ele-

Balkanska kriza

Že v grški vstaji proti Turkom so bili Angleži, Francozi in Rusi zavezniki, ker je pač vsaka velesila zasledovala svoje lastne interese: Rusija, da bi preko Grčije dobila prosto pot v Sredozemlje, Francija, da bi ščitila svoje interese v Orientu, Angleži pa, ker so jo rabili za oporišče svojega imperija v Indiji. Ko je bila 20. oktobra 1827. l. v pomorski bitki Turčija od teh velesil premagana, je takoj priznala samostojnost Grčiji, Angleži pa so na ta način spretno izločili oba tekmeca iz Grčije in od tedaj pa do danes je bila Grčija vedno pod angleškim vplivom. Da Anglija tudi v tej vojni zasleduje svojo tradicionalno politiko, nam najbolje dokazujejo dogodki zadnjih dni.

Ker se Rusiji ni posrečilo dobiti preko Grčije izhoda na morje, je to isto skušala doseči preko Bolgarije. Pod pretnostjo, da ščiti balkanske Slovane, je 24. aprila 1877. l. napovedala vojno Turkom. Res je sicer, da so Rusi v Svetoštefanskem miru dosegli velikanski uspeh. Premagana Turčija je morala priznati samostojnost Bolgarije in tej sta bili priključeni tudi pristanišči Solun in Kawalla. Toda Anglija je proti temu grozila z vojno in zbiranje angleškega brodovja pri Malti je Rusijo prisililo, da je na Berlinskem kongresu razveljavila Svetoštefanski mir in Bolgarija je izgubila malo prej pridobljeni pristanišči. S tem je bila Bolgarija in posredno tudi Rusija odrinjena od Sredozemskega morja.

Isti problemi so se pojavili tudi v tej vojni. Tudi sedaj skuša - kot poprej ruski carji - Stalin prodreti s pomočjo vazalnih držav - Grčije, Bolgarije, Jugoslavije - do Sredozemskega morja. Tudi sedaj se Anglija upira na vse kripelje namenom svoje „zaveznice“. To je do-

menti mogli reševati slovenski narod in mu graditi lepšo bodočnost, ko pa so pripravljene zatajiti svojo narodnost za skledo leče. Mirno torej lahko trdimo: Kdor je prepričan komunist, sploh ni več Slovenec, ker se je sam izločil iz naše narodne skupnosti in smo torej pred Bogom in pred narodom opravičeni z njim postopati kot s sovražnim tujcem.

Končno je komunizem zlo, ker je kolektiven.

Kolektiv pomeni družbo, kjer je vsem vse skupno. Tak kolektiv je imela prvotna cerkev in je še danes po samostanih. Za to pa je potrebna trdna krščanska ljubezen. Če bi torej komunizem hotel uvesti na zemlji res idealen

kazal boj v Grčiji, to kaže tudi zapletanje jugoslovanske krize z dv. ma vladama, - Stalin-Titovo vlado v Beogradu in s kraljevo begunsko vlado v Londonu. Kot lahko pričakujemo se bo ta kriza med zavezniki vedno bolj poostrila, ker Anglija ni in ne bo trpela v Sredozemlju „zaveznice“ sovjetske Rusije.

Zadnji dnevi jugoslovanske in grške krize so zopet pokazali rusko stremljenje, preko Balkana se preriniti do Sredozemskega morja in si tako utreti pot v svet. Pri tem pa je zopet zadela ob najbolj življivejšo točko angleške interesne sfere, ki ne trpi v Sredozemlju, skozi katerega gre pot v Indijo, nobenega nevarnega tekmeca. Želja SSSR, da bi obvladala Balkan, in njena prizadevanja, da bi si tako odprla za svojo celinsko državo pot v svet, obstaja že od početka ruske zgodovine; ravno tako stara so teženja Angležev, ki so znali Ruse vedno odriniti od tega, zanje tako važnega življenskega prostora. Anglija se je namreč vedno v zgodovini postavila kar najbolj odločno proti vsaki velesili, ki se je skušala uveljaviti v Sredozemlju. Tudi če sta bili Anglija in Rusija v boju za Balkan trenutno zaveznici, je znala Anglija vselej Rusijo ogledati za sadove zmage.

Kralj Peter belogardist

Znano je, kako so se komunisti septembra meseca bahali, da so vojska kralja Petra II. Njihova vojaška zvestoba do kralja je trajala le nekaj tednov. Te dni so naši tolovaji proti istemu kralju začeli veliko gonjo, češ da je kralj Peter izdajalec, fašist in belogardist, in da zasluži -- kot vsi izdajalci -- smrtno kazen. Po vseh vaseh, tudi na Goriškem, so vsi mitingi v znamenju teh in podobnih izjav proti kralju.

in življenja zmožen kolektivizem brez zasebne lastnine, bi moral prej iz ljudi narediti svetnike. Toda kako naj to naredi, ko vendar načrtno uničuje vsako misel na Boga in besno sovraži vse, kar diši po duhovnosti. Kako naj bi vzgajal ljudi h krščanski ljubezni, ko pa oznanjuje razredni boj. Kako naj bi učil ljudi krščanske dobrotelčnosti, ko oznanja sproščenje nagonov in mami srca v nenasitno uživaželjnost.

Pa tudi če bi bili vsi ljudje svetniki, je veliko vprašanje, če bi bilo po božji volji, da bi bilo vse vsem skupno. Bog bi moral človeka drugačnega ustvariti, kot ga je, kajti prav na dno njegove narave mu je položil podobnost s samim seboj - Stvarnikom vezeljstva. Od njega

Ob prvi obletnici strahotnega zločina

(V spomin petnajstim nedolžnim žrtvam komunizma)

Ko se bo ta številka našega lista razširila po Tolminskem in Cerkljanskem, bo ravno obletnica največjega vnebovpijočega zločina na Primorskem, ki so ga izvršili nesrečni komunisti v Cerknem. Dne 2. februarja ponoči so odpeljali ter naslednjega dne zve-

† Sluga Ludvik

čer postrelili 15 vernih in narodno zavednih Slovencev, med njimi oba gg. kaplana, Lado Piščanca in Ludvika Slugo.

Kaj naj Vam rečemo, ob obletnici Vaše strašne smrti, v imenu vseh pravih Slovencev naših gôr, od Vaših zadnjih molitev in klicov blagoslovljenih, od Vaših grenkih solz in prelite krvi posvečenih? Ali naj Vam zapojemo žalno pesem Miserere, saj Vas nikoli več ne bo in zastoj se ozirajo okrog naše oči, da bi Vas vsaj še enkrat videle tu na slovenski zemlji; ali pa naj Vam zapojemo zahvalno pesem Te Deum, saj so Vaše duše zaznamovane pri Bogu z znamenjem mučeništva in radi Vaše nedolžne in relike krvi bodo prikrajšani ti dnevi.

Zakaj so Vas odpeljali, zakaj iztrgali iz Vaših domov, iz objema otrok, sester, starišev? — Izdajalci!? Prazna beseda, bratje, slaba tolažba je ta. Kdor hoče z njo opravičiti svoje napačno mišljenje in grešno zagovarjanje in podpiranje zločinskega komunizma, se pogreza čim dalje in globlje v strašno zadolženje. Kdor skuša s to be-

samega je človek postavljen za gospodarja čez vso zemljo. Zato smo prav vsi ljudje deležni tega gospodstva. Zato je nekaj čisto naravnega, da ima človek kaj svojega, nad čimer je gospodar in kjer se svobodno udeležuje njegova duševna ali telesna sila. Vsakemu človeku je globoko v dušo zapisano hrepenenje, da bi nekaj ustvaril in tako postal dejansko podoben svojemu Stvarniku. Torej je po božji volji, da ima vsak človek pravico do zasebne lastnine, kjer je lahko na svojem svoj gošpod.

To je nekaj misli o treh glavnih vzrokih, zakaj je komunizem že kot ideologija zlo. Pomislimo pri tem še na to, da se povsod skuša uveljaviti z nasiljem in krivicami, pa bomo spoznali, da je komunizem teoretično kot tudi praktično nezmožen življenja in da gre nujno nasproti propasti ter vodi v pogibelj vse one, ki mu slede.

sedo pomiriti svojo vest in oprati svojo krivdo, si piše z neizbrisnimi črkami svojo lastno obsodbo.

Zakaj so Vas tesno privezali na vrv, da so bile okrvavljene Vaše roke, ter Vas gnali kot klavno živino v mučenje in smrt?

Sovražniki ljudske svobode?! Dragi bratlec in bralka! Če boš nekdanj v Cerknem, vprašaj tam domačine, kdo je bil pokojni Filip Bevk, kdo tista blaga duša Malka Purgar, kdo tisto zlato srce Karolina Zorzut, kdo učiteljica Pavla Paa. In ljudje ti bodo s solznimi očmi pripovedovali: Tisti je bil naš dobitnik in pomočnik, tista kot nevesta Kristusova, ta kot angel potrpežljiva in vdana, ona vsa prežeta narodne zavesti.

Zakaj so te zmerjali, mučili, zakaj ustrelili v tilnik, ti, dragi Ludve? Ali morda zato, ker si razdelil svoj zadnji offer, ki si ga imel v Planini, revežem in siromakom? Ali morda zato, ker si šel v Novake, ko si slišal, da so bombardirane, in tam tolažil in bodril nesrečno ljudstvo? In ko te je nekdo bratsko posvaril, zakaj se podajaš v nevarnost, si mu odgovoril: Za ljudstvo sem postavljen, da mu pomagam in ga rešujem, ter molim za tiste, ki me preganjajo.

In ti, dragi naš Lado, zakaj je utihnila tvoja pesem in je za večno usahnil tvoj sončni smehljaj?

Ali morda zato, ker si toliko ljubil svoje najboljši prijatelje, otroke, se igral z njimi, jih hodil obiskat ter jih naučil toliko pesmic, zlasti božičnih, ki jih ti tvoji ljubljenci še danes z žalostjo v srcu ponavljajo ter jih bodo vedno ponavljali in sanjali o tvoji dobroti in ljubezni do njih? Ali so Te ustrelili zato, ker si tolikokrat šel v partizansko bolnišnico, da si previdel smrtno ranjene fante, jih tolažil ter jim vlival zaupanja, ter jim dal, kar si le mogel, tem nesrečnim pomilovanja vrednim siromakom?

Lado in Ludve! Za cekljanske internirance, nedolžne in krive, ki so hirali v savjskih ječah in taboriščih, sta s pomočjo Marijinih družbenic nabirala prispevkov in nabrala L. 10000. Zato so Vas oblatili, da nabirata za belo gardo; zato sta se sestri Rozka in Marija iz Lazc pri Otaležu satansko režali ob strašni novici Vajine smrti — oni dve, ki sta bili tudi deležni teh prispevkov s toliko ljubeznijo nabranih...; zato se je tov. Milena iz Cerknega izrazila na nekem mitingu: Na njiju grob bom pljuvali!... Vprašam Vas vse, ki berete te vrstice, ali je to pravica, ali je to ljubezen, ali je to človeško?

Da, samo zato ste padli, ker ste bili verni Slovenci, dobri in pravični; samo zato, ker niste mogli odobravati zločinskega komunizma, so počili ustrelili na Cerkljanskem vrhu ter strahotno odjeknili v noč, v tisto strašno noč.

Radi bi objavili imenik nekaterih cerkljanskih terencev in terenok, na katerih leži velika krivda tega zločina. Toda iz spoštovanja do petnajstih mučencev tega za sedaj v tem članku ne storimo. Slutimo, da nam oni tega ne puste tam iz dežele Ljubezni. Njih zadnji klic na zemlji, preden so počili strelji, je vzrasel in vzcvetel v večnosti: Odpusti jim, prizanesi jim, sprebrni jih!

Da bi ta Vaš klic dosegel najlepše uspehe! Da bi Vaša mučeniška kri presunila in pre-

tresla do dna duše vse zmotance in zapeljance, da bi vsi spoznali veliko nesrečo komunizma, se spreobrnilo ter živeli.

To je Vaša in naša največja želja.

S to željo romamo danes, ob obletnici Vaše smrti, z mislimi k Vašim telesnim

† Piščanc Lado

ostankom tja, kjer leže na neposvečeni zemlji, kjer Vam šumljajo veje v vetru prežalostno pesem, kjer je gozd nema priča strašnih dogodkov. Žalostni smo, ker smo Vas izgubili. Hvaležni smo Vam, ker ste prelili svojo kri za vero in dom. Ponosni smo na Vas, verski in narodni mučenci. Vaša imena bodo zapisana v zgodovini najtežjih slovenskih dni, Vaš spomin je vkleknjen v naših srcih do groba, naša ljubezen sega do Vas v večnost.

Češko sovjetski spor

Čeprav se zdi, da je SSSR vojaško na višku, je to le videz, ki se bo kmalu razblinil. Najboljši dokaz za to je spor, ki ga je z SSSR izzval predsednik češke begunske vlade dr. Beneš, ki je znan kot praktičen politik brez kakršne koli vseslovenske sentimentalnosti. Znano je, da je dr. Beneš podpisal kot prvi z SSSR pogodbo, na podlagi katere mu je SSSR nudila vso vojaško podporo in mu zagotovila neokrnjenost češke države. Ker pa se je sedaj dr. Beneš obrnil proti Stalinu in kljub vsem pritiskom noče priznati lublinske poljske vlade, pač pa še vedno drži stike z begunsko poljsko vlado v Londonu, izvaja iz tega Stalin svoje konsekvence. Ne pusti namreč, da bi se v Podkarpatski Rusiji naselila češka vlada in ljudstvo je tam na pritisk Sovjetov že izrazilo željo, da se priključi Ukrajini.

Dr. Beneš, znani oportunist, je pač spoznal, da se v SSSR nekaj ruši, zato je ta bivši največji panslavist in rusofil še pravočasno obrnil hrbet ter umetno izzval s Stalinom spor, da bo laže iskal koristi pri močnejšem.

POLJSKA

Po dolgotrajnih in težkih bojih so nemške čete izpraznile poljsko prestolnico Varšavo. Najnovejša poročila od tam že javljajo o nasilju Sovjetov nad Poljaki.

Po Evangeliju...

„Gospod, reši nas,
potapljamo se!“

(Mat. 8., 25.)

Ko berem, kako je Jezus pomiril vihar na morju, ložo, Pa je nastala velika tišina, mi prihaja v spomin znana pesem Simona Gregorčiča: Naš čolnič otmimo! Kaj je to — naš čolnič?

„Ta mali, a krepko boreči se brod

Naš milt je dom, v njem vrli naš rod, itd.“

In vse to je naš čolnič, kar je z našim narodom v tesni zezí, kar nam je najljubše, najdražje, kar je naš narod v njegovih najtežjih dneh držalo pokoncu, da ni utonil in izginit. To je predvsem naša sveta vera.

Potem je naša draga zemlja, Slovenija, in ljudstvo, ki na tej zemlji živi, dela in trpi, in vsi njegovi upi in načrti, njegova borba in zmage.

Že od nekdaj se je zaganjalo sovražno, razbesnelo morje v ta čolnič, da bi ga potopilo. Spomnimo se samo turških napadov, goriških in tolminskih grofov, raznih vojska in četrt stolca savojškega zaliranja v naši deželi.

V zadnjih časih pa se je dolgnil proti našemu čolniku tak vihar, da je v resnici „vihar grozan, vihar strašan“, Pred seboj dviga sifen prah, ki siepi mnoge, tako, da ne vidjo vse nesreče, ki jo ta vihar s seboj prinaša. Ime mu je komunizem.

On hoče najprej pomesli z vero, jo polagoma, po ovinkih popolnoma iztrebiti iz src — tisto vero, ki je naša najdražja dediščina, ki je našega človeka vedno bodrila in krepila, da ni klonil svojega duha obupu, da je vztrajal in ostal na svoji zemlji. Hoče pa tudi uničiti in podreti vse, kar je zgrajeno na trdi podlagi vere in morate, božjih in naravnih zapovedi: družino, zasebno lastnino, domovino, ves pravni red in vso krščansko kulturo.

Kakšna je sedaj naša dolžnost, ob lofikem viharju, ki hoče vse podreti ter na strašnih duševnih in materialnih razvalinah napraviti nov red — ki bi ga bil vesel samo satan in njegovi prvrženci?

Kakšna je naša stroga dolžnost?

Tjo, ni dovolj samo v nobeni stvari ne sodelovali s komunizmom in ne mu davali nobene potuše, Nekoč ne bo vprašal narod kdo ni sodeloval s komunizmom, ampak kdo je sodeloval v borbi proti njemu.

Vsi moramo torej v borbi proti komunizmu sodelovati!

Cerkljanska kaplana živa?

Gotovo so že naši bralci slišali zanimivo vest, da so nekatere cerkljanske žrtve še žive. Razne govorice so v zvezi s to novico. Govorili so, da sta gg. kaplana Piščanc in Sluga v Franciji ali v Švici. Drugi zopet so znali povedati, da sta nekje na Hrvaškem — na štabu. Ker marsikdo

naseda tem izmišljenim novicam ter je začel dvomiti, če so res vse cerkljanske žrtve res mrtve, za trdno izjavljamo, da so vse fantastične vesti le gola komunistična propaganda. Gotovo je samo to, da izmed petnajstih žrtev, ki so jih komunisti streljali v Cerkljanskem vrhu, je ostal slučajno živ samo Bavcon Josip, ki se sedaj nahaja v Gorici, edina živa pričča strašnega zločina.

Zločincu, ki je streljal žrtve v tilnik, se je morda od strahu in groze tresla roka, tako, da je zadel omenjega Bavcona malo prenzko in ob strani: krogla ga je prestrelila pod glavo ter mu izlila oko. Bavcon je obležal med drugimi trupli več časa v nezavesti. Ko se je zavedel, se mu je posrečilo ubežati na varno pred tolovaji.

O vseh drugih pa ni več ne duha ne sluha. Z gotovostjo lahko rečemo, da jih ni več med živimi. Komunisti sami so dne 5. februarja izdali poseben komuniké, v katerem so objavili imena njih, ki so jih umorili radi — izdajstva in drugih — pregreh nad slovenskim narodom.

O tem smo hoteli obvestiti naše bralce, saj so se primerili slučajji, da so skoraj začeli verjeti komunistični laži celo taki, ki sicer dobro poznajo komunistične spletke in intrige.

Res je samo to, da so komunisti sami precej osupli ob tem strašnem zločinu, seveda ne radi zločina samega, marveč radi tega, ker so s temi umori zadeli na hudo ogorčenje našega ljudstva.

Zato so skušali nekoliko pomiriti ljudi s tem, da so raznesli vest: Kaplana sta nekje še živa! Seveda: oni žive v Bogu in njih spomin živi med nami; komunizem pa je zapisan smrti, kljub različnim injekcijam laži in lažnive propagande, ki jo še širi med ljudstvom.

Kdo je kriv našega gorja

Terenci so krivi, da je bilo toliko naših najboljših mož kruto pomorjenih, terenci in terenke so krivi, da je bilo na tisoče in tisoče naših mož in fantov mobiliziranih in odpeljanih v gotovo smrt. Terenci in terenke so krivi, da je toliko slovenskih družin uničenih, mladih žena ovdovelih, mater oropanih sinov in hčera. Terenci so krivi, da je bilo 60 slovenskih duhovnikov mučenih in umorjenih. Oni so krivi, da je na tisoče slovenskih deklet pokvarjenih in spolno bolnih. Terenci in terenke so krivi, da se je moglo tolovajstvo pri nas tako razpasti. Oni so krivi, da je toliko naših kmečkih domov požganih, toliko šol razbitih, toliko cerkva razdejanih. Oni so krivi, da grozi našemu ubogemu ljudstvu smrt vsled lakote. Terenci in terenke so krivi vseh ropanj in grozodejstev po naših vaseh. Oni so krivi, da grozi celemu slovenskemu narodu poguba!!

Slovenski jezik nima besede, ki bi mogla terence pokazati v dovolj jasno podli in zločinski luči. Zato boj terencom in terenkam na vsej črti. Pokažimo jih, imenujmo jih, da bodo vsi

vedeli in nekoč pljunili nanje. To ni nobeno izdajstvo! Oni so namreč izdali ves narod, oni so izdajalci! Samo svojo pošteno slovensko dolžnost bomo naredili, če povemo imena teh narodnih izdajalcev vsemu narodu.

Vedimo že, da kdor se bori proti narodnim izdajalcem, proti terencem, ta se bori za svoj narod.

Terenci in terenke pa bodo odgovarjali za vse zločine.

IZ ZUNANJEGA SVETA

ROMUNIJA

Kakor so izvedeli narodno romunski krogi iz Bukarešte, straži kralja Mihaela na ukaz Moskve poseben oddelek sovjetske policije. Kralju očitajo baje, da je skušal pobegniti. Sovjetska policija je zato dobila povelje, da nadzoruje vsako gibanje kralja in da ga prime, če bi poskusil zapustiti romunsko ozemlje.

JUGOSLAVIJA

Ker je kralj Peter razpustil Šubaščevo vlado zaradi njegovega sodelovanja s Titom in je postavil novo vlado z ministrskim predsednikom Milanom Grollom, ki je znan kot eden najbolj zagriženih nasprotnikov proti Titu, je sedaj pričakovati, da bo imela bivša Jugoslavija kar tri vlade. Prva, in ta je tista, ki dela na terenu, je Titova vlada v Beogradu, druga je nova londonska vlada, tretja pa je Šubašičeva, ker ta svoje vlade kljub pritisku kralja Petra ne mara razpustiti.

RUSIJA

Neki ameriški novinar, ki se je pred nedavnim mudil v Rusiji, piše zelo kritično o stanju, ki vlada v Moskvi. Med drugim pravi, da se okrog Moskve in celo v Moskvi sami potika vse polno roparjev, ki čimdalje bolj ovirajo normalno življenje in vse bolj ogražajo varnost ljudi. O problemu prehrane v Moskvi pa pravi, da je polno izgledov, da bo v kratkem nastopila v Moskvi taka lakota, kakršne že ni bilo vse od revolucije. Zaradi takih razmer, pravi pisec dalje, ni nič čudnega, da ogorčenost in nezadovoljstvo ljudi proti Stalinu in njegovemu režimu naraščata. Pereče vprašanje je, zaključuje pisec svoje misli, s čim in kako bo mogel Stalin pomiriti in zadovoljiti sestradano in ogorčeno množico, če jo bo lepega dne nekdo nahujskal k upor.

EGIPT

V Kairu sta bila oba morilca angleškega ministra Lorda Moyna po poročilu iz Londona ustreljena.

ZANIMIVO ZA VSE

BUKOVICA. Tudi drugim bi radi povedali, kakšne ljudi nam je naklonila svoboda. Upajmo, da tod ne bo več dolgo šaril komisar Zdravko. Še bolj pa smo siti Morela Ivana, podkomisarja, ki je še bolj divji in še doslednejši komunist od samega komisarja. Take kurirke in agitatorke pa nima menda vsa dežela, kot je Lozer Almira s Klanca. Naj se pazi, da ne bo nekoč v Gorici slabo naletela, ker le prevečkrat tjakaj zahaja in nosi pošto.

VRTOJBA. Naša vas velja za staro komunistično gnezdo. Tudi pri nas so grmarji rovarili in spravili fante in može, ter celo dekleta v hribe. To zlasti dobro ve tov. Snežnica. Svoboda je tudi od nas zahtevala težke žrtve. Desetine naših fantov je padlo po hribih, drugi pa se morajo še vedno klatiti po gozdovih. Počasi prihaja streznenje med nas in spoznali smo, kdo je kriv vsega našega gorja: Terenci. Nekaj jih je že prejelo zasluženo kazen, drugi se še skrivajo misleč, da bodo ubežali roki pravice. Dobro jih poznamo in njihovih imen ne bomo pozabili.

Tudi ti, Nada Lukežičeva, ne boš več dolgo voglarila in kuririla!

SRPENICA. Pred nedavnim so zločinci popolnoma izropali Demonovo družino ter jo odpeljali s seboj. Bojimo se, da se tudi ta ne bo več vrnila, kakor že nešteto drugih iz naše dežele.

Tov. sosed, terenec Franc Braz, kaj praviš na to? Porečeš, da si nedolžen da nisi popolnoma nič kriv pri tem novem zločinu. Tvoja vest pa le ni mirna. Jel? Že tvoj potuhnjeni obraz in tvoj odurni pogled, vedno v tla uprt, prav zgovorno o tem pričata. Pa imamo še druge dokaze, ki nam b. do ob ugodnem času še marsikaj povedali o tvojem delu. To pa lahko že danes povemo vsem Bovčanom, da nisi bil še nikoli narodno zaveden, da si vedno z besedo in dejanjem samo sramotil Slovence ter hvalil tujce, če so ti dali kos kruha. Kdor te pozna, ve. Sedaj pa lahko upiješ v obupu in strahu: Izdajalci, izdajalci!

BOVEC. Prejeli smo prav zanimiv članek: Lič Mihe iz Bovca. Dopisniku se prav toplo zahvaljujemo ter mu zagotavljamo, da ga bomo priobčili v našem listu v eni prihodnjih števil v razvedrilo in zabavo vsem Bovčanom in Tolmincem, pametnim in celo nespametnim.

TOLMIN. V Tolminu imamo poleg okrajnega tudi rdeče sodišče. Kot nam poročajo, je bila na odgovorno mesto izvoljena bivša tov. apotekarica Mici Fon iz Zaloga. Rado vedni smo, čemu je čedna na pol udovica pustila lekarništvo in si sedaj ubija glavo s težkimi paragrafi. Morda zato, da bi nadomestila svojega moža, ki mu kljub velikemu navdušenju za Tita grmi nikakor ne dišijo in se že leto časa skriva nekje v varnem in toplem gnezdu v Italiji.

TOLMINSKI LOM. — Kobal Anica je pred kratkim nabirala po vasi denar za komunistični rdeči križ. Zanimivo pa je pri tem to, da so jo vsi ljudje in celo rdeči simpatizerji odpravili kar z eno liro.

BAŠKA GRAPA. — Zadnje čase se je tudi naša dolina prebudila iz omamljenosti, v katero jo je zazibal komunistični opij. Pošljamo vam nekaj novic za vaš cenjeni list, ki ga vsi zelo radi beremo in želimo, da bi se še bolj razširil po vseh naših krajih, kajti vsi članki vašega lista izredno prepričevalno vplivajo na ljudi. Neki ugleden gospodar je izjavil, da Tolminski glas zadene prav vsako misel starih in izkušenih ljudi in je v teh težkih časih kot resnični vodnik in naš angelj varuh!

Pošiljam vam tele novičke iz Rakovca, Grahovega in Tolminskih sel, da bodo do polnile kotichek na zadnji strani Tolminkega glasu.

RAKOVEC. — Ko je neka tukajšnja gospodinja odhajala za dva dni z doma, je takole naročila dekli: Tolovajem ne smeš odpreti vrat, da ne prinesejo v hišo uš in garj. Če jim boš morala kaj dati, kar pred vrata postavi!

Iz tega se prav lepo vidi, kako pametni ljudje pri nas cenijo slavno Titovo armado.

GRAHOVO. — Znana kurirka Marica Kleč stalno govori, da je svoboda že na pragu. S svojo tajno obveščevalno službo hoče kvalificirati vse ljudi, tako, da kadar bodo tovariši prinesli zlato svobodo s Hude južne, bodo za vsakega poedinca vedeli, kdo in kaj in kakšne barve je.

Marica! Pazi se, da ti ne bomo stopili na prste!

TOLMINSKA SELA. — Znana tukajšnja gospodinja tovarišica Ančka je vedno trdila, da so vsi tisti izdajalci, kateri niso šli v hribe borit se za narodno svobodo. Le kako je morala biti razočarana na Silvestrovo, ko se je v vas nateplo vse polno laške komunistične druhač ter ji je za novo leto prvi voščil neki badoglievec takle: „Tanti auguri tovarišica Ančka!“

BREGINJSKI KOT. — Naši terenci pazijo na vsak naš korak, besedo in obnašanje: kam gremo, s kom govorimo, koga sprejemamo. Izmozgavajo pa nas tako, da smo res zaskrbljeni, kako bomo preživeli sebe in svoje otroke. Poleg tega pa nas še na glas ali pa zahrbtno blatijo in zmerjajo z izdajalci. Naša mera je polna in ne maramo več molčati. Zato vam pošiljamo imenik terencev iz nekaterih naših vasi. Iz drugih vasi vam ga bomo pa že še poslali. Prošimo vas, da ta imena priobčite, da bodo še pozni potomci vedeli, kdo je bil resnični izdajalec našega naroda.

Dragi dopisnik iz Kota! Pristržna hvala za dragoceni imenik. V kratkem bomo namreč začeli objavljati vsa imena terencev naše dežele in bodo tudi vaši prišli na vrsto. Saj drugega itak ne zaslužijo! Torej, dragi terenci, na svidenje!

POTOKE. Tov. Vera Petrinova hodi prav rada v Breginj v vas. Tam se udeležuje mitingov in ima nečedne zveze s tov. komisarjem. Ljudje, ki jo poznajo, so mnenja, naj ostane rajši doma ter zakrpa raztrganega očeta in poskrbi tudi za svojo telesno snaznost.

KANALSKI LOM. — Okrožni komisar Tonče je bil d. gradiran in poslan v brigado in sicer zaradi svojega poštenja. Prodal je namreč meso, ki so ga tolovaji narpali zase, denar pa je spravil v svoj žep.

Vojni referent Mirko Žbogar je po Lomu mobiliziral vse voznike, da bi pripeljali s Čepovana blago, ki so ga baje pripeljali Angleži. Ko pa so prišli tja niso o tem ali podobnem blagu tam ničesar vedeli. Pač pa jih je komandant napregel, da so morali zanj vzeti drva, Mirkotu pa je vzel prašiča in komunistično zastavo.

Pregelj Jože, ki je tri leta podpiral komuniste in simpatiziral z njimi je bil zadnji mobiliziran. Toda izrazil se je, da je on dovolj žrtvoval za rdečo svobodo in da ne mara v snegu in mrazu hoditi po hribih ter se pehati za tolovaje. Ker mu pa to ni nič pomagalo, je moral prav tako kot mnogi drugi dezertirati in se sedaj skriva na domu. Tako so tolovaji zopet pokazali, da tudi tistim, ki so za OF mnogo žrtvovali, ne bo od pr v iste uničevalne in z očinske OF prizanešeno.

KAL NAD KANALOM. Kot so listi že poročali je padel kot član roparske komunistične VDV sin znanega goriškega zdravnika dr. Mermolja. Ko je mati prejela vest o sinovi smrti, se je podala takoj na njegov grob. Ko so sina odkopali, se rdeča mati ni jokala nad usodo svojega sina, ki je bil morda zapeljan samo po njeni krivdi, tudi se ni jezila nad tolovaji, ki so padlega popolnoma oropali in golega pustili v mrli vašnici, tudi ni obžalovala svojih dveh hčera, ki se s tolovaji vlačita po gozdovih, temveč je tudi v tem, za vsako človeško mater, ki ni popolnoma zdvijala, svečanem trenutku, mesto b. lesti izlila svoj žolč nad slovenskim narodom, ki bi bil po njeni sodbi vreden, da vsega izženejo v Sibirijo.

Mi pa pravimo, da bi gospa bolje naredila, ako bi namesto predl ga o izgonu slovenskega naroda v Sibirijo, ker nikakor noče rdeče tranije, odprla žrtvam in beguncem komunistna vrata svoje razkošne vile v Gorici in kašče svojega veleposestva na Dolenjskem, da bi tako vsaj deloma popravila krivice, ki so jih nad našim narodom zagrešili njen sin in njene hčere.

BREZJE V BENEČIJI. — Čez tri gore, čez tri dolé, čez tri svobodne travnike, sta hiteli na miting in druge zabave tovarišici Sonja (Marija Špolad - Danjelova) in Janinka (Ana Hrast - Bučičeva) iz Brijane. Za njih trud in požrtvovalnost dobila gotovo prav lepo nagrado, kadar pride svoboda, pa tista - ta prava.

KANALSKI KAL. Tukaj je pokopan sin znanega goriškega zdravnika dr. Mermolja, ki je pred nedavnim padel kot tolovaj.

Naj mu bo zemlja, ki jo je pomagal puštošiti, lahka!

VRTOJBA. Pri nas je prejel zasluženo plačilo brat komisarja Slovenka, znan komunist in član biljenske VDV.